

SLOVENSKI NAROD.

sejša vsak dan zvečer, izlambi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetman za avstro-ogradske šole in vse leta 25 K, za pol leta 18 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano s postavljanjem na dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 8 K, za eden mesec 2 K. Edor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele tolku red, kolikor časna postnina. — Na narodno brez istodobne vpoliljave i zgodovine se ne omira. — Za osananila pljujejo se od piterostopne petit-vrate po 12 h, da se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, da se dvakrat, in po 8 h, da se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolo frankovati. — Rokopisi se ne vradijo. — Uredništvo je v upravnosti na Kongresnem trgu št. 12. — Upravitelj naaj se blagovolijo posiljati narodnine, reklamacije, osananila in tekrat ali večkrat tiska. —

t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je v Zagovore ulici št. 2, vhod v upravnosti pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Glasovi iz naroda.

Nevolja zaradi brezvestne klerikalne obstrukcije rase od dne do dne po celi deželi in dobiva izraza v ogroženih peticijah, ki jih pošiljajo občine na deželnim zborom. Danes nam je zabeležiti kar troje tacev, za razmere na deželi jako značilnih izjav, ki se glase:

I. Izjava občine Velika Loka.

Podpisani zastopniki občine Velika Loka so sklenili v občinski seji dne 2. novembra 1903. pod tek. štev. 629 poslati deželnemu zboru naslednjo rešitev:

1. Podpisani zastopniki občine Velika Loka strogo obsojajo počenjanje klerikalnih poslanstev v deželnem zboru, upoštevajoč dejstvo, da se z obstrukcijo tira v nesrečo v prvi vrsti ubogega kmeta, kateri je postal poslanec v Ljubljano gotovo delat, ne pa razgrajat in lenobo past.

Občina Velika Loka nima sicer nobene prošnje pri deželnem zboru a čuti s slovenskim narodom kot brat z bratom, saj je isti gospodarsko že na robu propada in ga zamorejo in bodo rešile edino le znatne podpore.

2. Res je, da bi se s splošno volilno pravico pomnožilo dokaj število kmetijskih zastopnikov, a kaj nam pomaga še toliko poslanstev, ako imajo le narodu pogubne koristi na sreču, kmet jim je pa deveta briga. Gospodje naj pokažejo, da so res prijatelji ljudstva in to ne s samim besediščjem in suhoperarnimi neizpeljivimi predlogi, pač pa v dejanih z resnim delom, in druge volje jih bomo sledili.

3. Vsak delavec je vreden svojega plačila, zato naj se tudi učiteljstvu plače po stanu primerno zvišajo. Ker pa po vedno naraščajoči obstrukciji ni kmalu pričakovati zboljšanja, naj se deluje na to, da se vse avstrijsko učiteljstvo v dogovoru z ostalimi deželnimi zbori podržavi. Slavni deželni zbor naj blagohtoto blagovoli upoštevajoč navedene točke, da izginejo iz zbornice vsa nasprotsta in nastane redno delovanje v blagot in korist naše dežele.

Zupanstvo občine Velika Loka
dne 2. novembra 1903.

Alojzij Gliha, župan, Ivan Bukovec, II. svetovalec, Jurij Ravnikar, Franc Mežan, III. svetovalec, Franc Skočir, Alojzij Bukovec, IV. svetovalec, Alojzij Šlajpah, V. svetovalec, Janez Gliha, Ignac Barle, Franc Bolk, Anton Urbančič, Jože Gliha.

II. Izjava občine Lesce.

Občinski odbor občine Lesce na Gorenjskem, zbran v seji dne 18. oktobra 1903. je soglasno sklenil sledečo izjavo:

Občinski odbor obsoja pogubno obstrukcijo, obžaluje nedelavnost visokega deželnega zbornika kranjskega in prosi, naj visoka zbornica začne z rednim delovanjem. Glede volilne reforme izjavlja soglasno, da se mu ta zadeva ne zdi nujna, ampak je mnenja, naj se ista reši po temeljitem posvetovanju v korist celokupne dežele kranjske.

Lesce, dne 18. oktobra 1903.

J. Žark, župan, Matevž Dobida, Ivan Walland, Anton Legat, Anton Avsenik, Luka Grilc, Franc Žilih, Jožef Mulej, Ivan Vovk, Anton Dežman, Jakob Kapul, J. Legat.

III. Izjava občine Drtija.

Občinski odbor v Drtiji pri Moravčah je v svoji seji dne 11. vinotoka sklenil sledečo peticijo in ponizno prosi, da blagovoli visoki deželni zbor isto uvažavati.

1. Uravnavi potoka Drtijščeve. V velikem deževju preplavi voda vse v bližini ležeče travnike in provroča našemu bednemu kmetu mnogo škode.

2. Preosnova kranjskih žalostnih učiteljskih oziroma šolskih razmer.

3. Zahteva, da se našemuubožnemu ljudstvu ne zapravlja denar radi nepotrebnih obstrukcij. Volilna reforma je za naše kmete-trpine popolnoma brezpomembna.

V Drtiji, dne 29. vinotoka 1903.

(L.S.) J. Hušnikar, župan.

Tako se je zdaj oglasila že celo vrsta občin in s slovenskimi protesti obsojila klerikalno obstrukcijo. Te izjave so glasen in resen opomin klerikalnemu poslancem in dokaz, da se je začelo daniti. —

Up je strup, in upanje največja nesreča človeka. Up se roga človeku od zibeli do rakve in tu se mu zadnji zlobno zakrohoče v obraz. Tudi njo je varal.

Prišla je jesen in potrgala listje raz drevje. Zgubano leži na tleh, doživel je svoje življenje. Uničevalna moč slavi svoje orgije in cvet in kras se ji pokori ter se vsipa smrtno zaled k njenim nogam. Ves vrt tužna, turobna jesenska misel. Njeni ledeni kremlji so se zasadili v srce močnim rožam; zato bledi njih lice, zato povešajo glavice, zgubani so listi in mlade umirajo.

Ljubila je mladega, lepega doktorja. Vzgojena v samostanu ni poznala sveta in njegovih zvijač; po svojih dobrih samostanskih tovariščah je sodila vse ljudi, na vsakem je našla kaj dobrega in lepega. A najlepši in najboljši je bil njen Šaša. Temu je vrlo dopadla resnosveža, mlada cvetka, ki je komaj razpela svoje listke, in v svoji moški ošabnosti je hotel biti on tisti, ki bode s svojo gorkoto izpremenil ta sveži popok v bujno rožo. — In zgodilo se je tako. A to je bil nevaren eksperiment.

Deželni zbori.

Seje dne 4. novembra.

Koroški deželni zbor je sprejel deželni proračun za tekoče leto s potrebščinami 3,804.826 K, s pokritjem 664.797 K in s primanjkljam 3,140.029 K. V pokritje primanjkljaja se je določilo: 20% naklada k užitninskemu davku (88.931 K), naklada na pivo 301.798 K, zvišani davek na žganje 543.000 K, državni prispevek iz osebne dohodarine 92.492 kron, dohodki lovskih listov 19.000 K, 65 odstotna naklada na vse direktno deželne davke 1,862.250 K in 60 odstotna naklada na hišni obrestni davek v mestu Celovcu 180.000 kron. Ostali primanjkljaj 52.558 K se pokrije iz blagajničnih preostankov. Proračun za leto 1904 izkazuje potrebščine 3,768.757 K, pokritja 668.992 kron, tedaj primanjkljaja 3,099.765 K, ki se pokrije na podoben način kot letos. V špecialni debati je navajal posl. Grafenauer, da je regulacija Zile popolnoma ponesrečeno podjetje, ki se ne bo skazalo za koristno, od prebivalcev pa bo vendar zahteval velike žrtve. Hudournike je treba umiriti pri izviru. Pri točki izobrazba je kritikoval poslanece Weiss šolska berila, zahteval je enake plače za učiteljice in učitelje ter sploh gmotno izboljšanje učiteljstva. Deželnemu šolskemu svetu je odital, da pri nameščanju in pomaknjenju v učiteljskih službah ne postopa nepristransko; temu je odločno ugovarjal deželni predsednik. Posl. Grafenauer je izjavil, da Slovenci nočejo samoslovenski šol, toda v njihovih utrakvističnih šolah bi se učencev ne smelo deliti ter mora v nižjih razredih biti materinščina učni jezik. Zahteval je tudi, naj se šolska obveznost zniža na 6 let, od 12. do 16. leta pa naj traja ponavljajna šola. — V popoldanski seji je odgovarjal šolski nadzornik Palla posl. Weiss in Grafenauer. Zadnjega je hotel poučiti o namenu utrakvističnih šol, ki so, kakor znano, na Koroškem

uzorne (?) šole. Ko so še govorili Weiss, Pupovac, Grafenauer itd., sta se obo proračuna sprejela.

V nižjeavstrijskem deželnom zboru je nujno predlagal posl. Steiner, naj se vlada pozove, da nemudoma izdela predlogo o zakoniti ureditvi obduciranja mrljev ter predloži isto državnemu zboru. Zahteval je, da se morajo sorodniki vprašati za dovoljenje, preden se kdo sorodnikov kot mrlje obducira. Predtal je zapisnik z nekim grobarjem, ki je prodajal vseučiliščnim profesorjem Kolisku Obersteinerju in Pollitzerju dele človeških trupel, za kar so mu dajali 1 do 2 gold. na mesec, prof. Pollitzer pa mu je dajal za vsako uho samo 20 krajcarjev, a grobar je jih moral prav globoko izkopavati iz glave. Ker je profesor Žid, jemal je ušesa le od kristjanov. Žide so vedno cele pokopavali. — Posl. Seitz je izjavil, da cela zadeva ne spada v kompetenco deželnega, temuč državnega zborna. Rekel je tudi: »Kaj je obdukcija mrljev proti temu, da se vsled obdukcije vsako leto na tisoče ljudi obvaruje smrti. Med njim in krščanskimi socialci je nastala ostra polemika. Končno je bil nujni predlog sprejet. Deželni zbor je nadalje sprejel ves spremenjeni poslovnik in deželni red. Vsled novega poslovnika bo imel deželni maršal pravico, predlagati, da se uporni poslanci za več sej izključijo; predlog bo disciplinarni svet izvedel, ne da bi vprašal zbornico.

Moravski deželni zbor je sprejel proračun za leto 1903. in 1904. Posl. dr. Stránsky je izjavil, da dokler ne bo sloga in miru med obema narodoma, dotlej ni niti moge govoriti o redni deželni in državni upravi. Čehi so pripravljeni za sloga in mir, Nemci pa so pokazali svojo nespravljivost, ker so se odločno uprli kulturni zahtevi češkega vseučilišča.

Gališki deželni zbor se je dne 3. t. m. zaključil.

Razpor med hrvatskima strankama v Dalmaciji.

Med hrvatskima strankama v Dalmaciji — med člani narodne stranke in stranke prava pojavilo se je nesporazumljivo glede vladinega jezikovnega načrta.

Narodna stranka hoče namestnikovo jezikovno osnovno v principu sprejeti in samo uvedenje nemškega jezika v urade odkloniti, dokim so člani stranke prava mnenja, da se mora elaborat smatrati kot celota in da se mora vsled tega tudi v celoti odkloniti. Obe stranki ste imeli včeraj skupno zaključno posvetovanje, pri katerem se je odločilo potom glasovanja neglede na pričakovnost posameznim klubom, kakšen odgovor se ima dati na jezikovni elaborat. Vlada se baje trudi na vse načine, da bi izposlovala, da bi se načrt vsaj v principu sprejel vendar pa je to zelo dvomljivo, ker se bo narodna stranka najbrže uklonila naziranju stranke prava zlasti z ozirom na to, ker je javno mnenje v celih deželih odločno za to, da se mora jezikovna osnova v celoti odkloniti. Bodisi že kakorkoli, želeti bi bilo vsekakor, da se obe stranki zedinita, da bosta mogli tem odločenje z druženimi močmi nastopiti proti vladi; v nasprotnem slučaju pa bi se kaj lahko prigodilo, da bi vlada potom intrig dosegljivo, da bi končno le njen načrt pridobil zakonsko veljavo, kar bi pa bilo v nedoglednoškodo ne samo dežele, ampak zlasti hrvatskih narodnih teženj.

Politične vesti.

Češki deželni zbor se najbrž sklice k formalni seji, ker so se vsa pogajanja za mirno zborovanje razbila, ter se takoj po prečitanju došlih vlog zaključi. Taka seja je potrebna zaradi kratkega zasedanja o božiču.

Zoper delitev češkega nadškofijstva so sklenile vse

Opata so te ostre besede kako neljubo zadele, ali bil je mojster v pretvarjanju in se ni dal lahko ugnati v kozji rog.

Krivico mi delate, gospod Rovan, veliko krivico, je vzdihuje odgovoril opat in s povešenimi očmi hodil po sobi. Moje meso je slabo in moja krije vroča. Časih me res premagajo strasti in tedaj pozabim na zapovedi našega Izveličarja in na ukaze naše presvete cerkve.

Hinavec, je šepetal Rovan sam sebi in z vidnim preziranjem sledil po sobi šetajočemu se opatu z očmi.

Ne tajim, da sem posebno Vam gospod Rovan storil krivico, je nadljeval opat. To mi je resnično žal. Poznam Vas, da ste odkrit in pošten mož in zato bi storjeno krivico rad popravil.

Rovan se je molča priklonil, a ni ničesar rekel.

Odpustiva torej drug drugemu in bodiva zopet prijatelja, je rekel opat in stopivši pred Rovanom mu ponudil roko.

Rovan pa se te roke ni dotaknil, nego hladno dejal:

Kar ste vi meni storili, se sploh ne more odpustiti, Vašega odpuščanja pa jaz ne potrebujem, kajti moja vest

LISTEK.

Zadnje rože.

Spisala Mar. G.

Caroben vrt je bil njen vrt! Bujno cvetje na vejah, bujno cvetje v srcu. Na zlatih žarkih so se zibali mladi amorčki ter vsipali cvetje na njo. In vzdrhtela je v sladkem razkošju, in vztrpetal je listič na veji, in širilo se je to razkošno, mehko gibanje, lajnostno šepetajoč in pojoč nežne melodije ljubezni. To je bilo njen domovanje; in vrt njen je bila njen duša jasna, čista kot pomladni eter. Čiste lilije so dehtele na tem vrtu in beli angeljčki so plavali nad njimi ter zapletali svoje zlate, solnčne lase in njih čašice, da je vzzarel prašek tot čisto zlato. A poleg lili so cvele bujne rdeče rože, mogočne in zoreče kot ljubezen njen. — Da, v tem vrt je priplavala na lahnih krih ljubav. — Spočetka nerazumljena, v sladki slutnji, a pozneje si je svojila ta vrt in postala kraljica v tem. Kakšen kras! Mladost, cvetje, nedolžnost, ljubav in up. Pa kaj je? Jaz te ne maram, proč s teboj!

Dosegel je, kar je hotel, dekliza ga je ljubila kot vzor mladeniča z vso nežnostjo svoje idealne duše. Bil je prvi, ki je pil iz njenih ustnih nedolžnih poljub.

A potem je odšel in ni ga bilo več. Ona pa je še dolgo, dolgo mislila nanj, upala in čakala, in upala, a ni ga bilo.

In mrlje so žarki v njeni duši, mrlo telo in duša.

Na vrtu cveto zadnje rože, višnje krizanteme.

In ona je nevesta. V beli obleki, mire na glavi... leži na odru. Nedolžni angelj, — nevesta smrti. Pri nogah ji počiva vela, rumena roža, zadnja roža, njegov dar.

Prosila je, da ji ta spomin nekdanje sreče polože v raken.

Z venci obložena

češke stranke spomenico, ki se je danes izročila nadškofu.

— Ogrska magnatska zbornica je imela včeraj ob 4. uri popoludne sejo, v kateri je grof Tisza občirno razvijal svoj program, ki ga je zbornica z navdušenjem sprejela.

— Srbija se neprestano oborožuje. Razun 8 topov s 1000 granatami, ki jih je naročila pri Skadi v Plznu, naročila je znova v Parizu tri nove baterije. Nadalje še hoče od Kruppa kupiti 40 brzostrelnih topov z municijo, ako tovarna sprejme plačilne pogoje.

— Bolgarsko sobranje je sklicano na 15. t. m.

— Na avstro-ruske reformne zahteve je že baje Turška odgovorila in sicer jih je točko za točko odklonila. Velesile bodo vsled tega stavile Turški rok za končno odločitev ter ob enem zagrozile z nasilnimi sredstvi. Avstro-ogrski in ruski poslanik sta dobila naročilo, se odločno upreti turškim ugovorom ter sultanu izjaviti, da na koncesije naj niti ne misli. Tudi se ne bodo vršila nikaka pogajanja s Turšijo več, ker morajo do spomladibit zadeve na Balkanu urejene.

— Ruski car je dospel včeraj v Wiesbaden, kjer ga je pričakal na kolodvoru in prisrčno sprejel nemški cesar.

— Grof Bülow in grof Lambsdorff se snideta danes v Darmstadtu k važnemu razgovoru. Razpravljala bodoča v prvi vrsti o macedonskem vprašanju.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. novembra.

— „Slovenec“ in deželni zbor. Kadar izračunamo, koliko da že velja deželni zbor, ki vsled klerikalne obstrukcije ne more delati, vselej se »Slovenec« tako zgane, kakor da je dobil prav izdatno zaušnico. Ali pametneg a ne more nič odgovoriti, vedno premeva ene in tiste čenče, da namreč liberalci delajo obstrukcijo. Kaj ne, to bi jim dišalo, našim ljubim klerikalčkom, da bi odseki lepo pravili gradivo, potem pa bi klerikalci rekli: Tem in onim zadevam damo prednost pred svojimi nujnimi predlogi, drugim pa, kibili naprednim volilcem v korist, je pa ne damo. In tako bi deželni zbor rešil vse to, kar klerikalci potrebujejo, liberalci pa bi bili oškodovani in blamirani. A v tako past se liberalci ne dajo vjeti! »Slovenec« tudi pravi, da se je od 1. 1895. izdal za nemško gledališče 100.000 K podpore. Kakor se vidi, zna »Slovenec« slabo računati, kajti prezrl je popolnoma, kar je dežela dobila od gledališča, namreč za lože. To se pa mora tudi vpoštovati in če se to vračuna, se

izkaže, da je »Slovenec« samo desetkrat več povedal, kakor je nemško gledališče v resnici dobito — ne glede na to, da se slov. gledališču ni dala podpora drugače zagotoviti, kakorda se je dala tudi nemškemu. Krivi so torej edino klerikalci, ki so hoteli slovenskemu gledališču odjeti vsako podporo in jo hočejo še dandas, kakor je dr. Šusterič brez ovinkov povedal, in so s tem slovenske naprednjake prisili, da se v svrhu rešitve slov. gledališča dogovore z Nemci in se v ta namen odločijo tudi za žrtev.

— „Zopet kapitulacija“. Pod tem napisom je včeraj »Slovenec« povedal svoje mnenje o rešitvi ogrske krize. »Slovenec« ni zadovoljen, da se je pred Madjari kapituliralo. Prav, a če »Slovenec« ne odobrava kapitulacije pred madjarsko obstrukcijo, kako more misliti in zahetati, naj v deželnem zboru kranjskem kapitulira naša stranka pred klerikalno obstrukcijo?

— Jaklič — častni občan. V pondeljek je prijavil »Slovenec« brzojavko iz Vidma, v kateri se javlja, da je bil Jaklič soglasno izvoljen častnim občanom v Kompoljah, in sicer radi uspešnega delovanja na dobrepolski šoli (!!). Kake so te zasluge, ne ve niti šolska oblast, niti občinstvo. Ako pa dostačimo, da je kompoljski župan domišljavi Mustar, vodja konsuma, agent škofove zavarovalnice itd., tedaj vemo, čemu je bil Jaklič častno občanstvo, ker njegovo „uspešno delovanje“ v šoli dobro poznamo. Radovedni smo le, ako bodo Jaklič to častno občanstvo sprejeli.

— Kaj pomeni to? Piše se nam iz Gradca: Poizvedeli smo iz verodostojnega vira, da je višja finančna oblast izdala neko tajno naredbo na vse davkarske urade na Gornjem in Srednjem Štajerskem, ki se tiče slovenskih davkarskih uradnikov. Vsebine te tajne naredbe še ne vemo in še tuji nismo mogli dognati, ali se je ista izdala tudi za Spodnje Štajersko. Vsekakor je opravičena sumnja, da je ta naredba izšla tudi za davčne urade na Spodnjem Štajerskem. Finančnemu ravnateljstvu se morajo nemudoma predložiti izkazi vseh v dotičnem okraju živečih Slovencev. Tudi predstojniki okrajnih glavarstev so dobili enake naredbe in morajo predložiti slične izkaze. Vprašamo, kaka je vsebina teh naredb, kdo jih je izdal in zakaj so izšle tajno, ako je njih smoter — pošten? Bojimo se, da so te naredbe naperjene proti slovenskim davkarskim uradnikom. Treba bo vsekakor, da se stvar pojasni in se ji pride do dna!

— Imenovanje sod. svet. Mulley-a za Celje. »Domovina«

piše: Kakor smo izvedeli, je dobil sedanji novoimenovani celjski sodnijski svetnik Mulley še dva meseca po pretekli roka za vlaganje prošenj za obe svetniški mestni v Celju naravnost od ministrstva naročilo, naj vloži prošnjo za eno izmed teh dveh mest, samo da vladi ne bo treba imenovati kakega »Slovenca«. Tako »Domovina«! Ako pravosodno ministrstvo samo tako hladokrvno krši zakone in veljavne naredbe, kadar se gre za to, da se prepreči imenovanje slovenskega uradnika, potem smo pač lahko prepričani, da tudi naše pritožbe o krivicah, ki se nam gode na justičnem polju, pri takšnem pravosodnem ministrstvu ne bodo nič izdale. Zato bo treba misliti na krepko samoobrambo!

— Pravica na Koroškem. Kar se godi pri sodiščih na Koroškem, to presegajo že vse meje! Klasičen izgled za koroško justico nam daje naslednji slučaj: Dne 14. septembra t. l. je pogorelo poslopje ml. otrok Mihel in Katarine Pak, po domače Krznar, na Plešivcu z vso krmo in vsem žitom ter gospodarskim orodjem. Pogorelo je popolnoma do tal. Ker varuh teh otrok ni storil v treh tednih ničesar, da bi se pogorelo poslopje zopet postavilo, čeprav ga je mati zgorej imenovanih otrok večkrat prosila, je vložila prošnjo, da bi okrajno kot naškrtvstveno sodišče v Celovcu ukrenilo vse potrebno, da se pozida pogorelo poslopje. Tudi je predlagala drugega varuha, ker dosedanjini izpolnila svojih dolžnosti. Dva dni preje je neki znani koroški rodoljub, kot najbližji sosed in sorodnik onih otrok pisal okrajnemu sodišču in mu razložil, da varuh ni izpolnil svojih dolžnosti in navedel za to tudi nekaj dokazov. Tri najlepše krave so n. pr. poginile zaradi tega, ker je skozi oboke tekla v jasli deževnica in so krave pile to strupeno vodo. Končno je zaprosil, da naj sodišče stvar preišče in vse potrebno ukrene, da se poslopje pozida. Sodišče je to vlogo poslalo županstvu v Kotmarivesi v poizvedbo, če so v vlogi navedena dejstva resnična. Nemčurski župan, ki je v sorodu z varuhom, je pa odgovoril, da so dotočni podatki zlagani; da se zato ne more zidati, ker banka »Slavija« in njen zastopnik nečeta izplačati zavarovalnine, da pisec vloge samo šunta, ker bi sam rad bil varuh in sicer iz strankarskih ozirov, da bi na jesen pri občinskih volitvah volil za one mladoletne otroke. Nato je sodišče mater in varuha povabilo na dan 19. pr. m. v zaslijanje, da se dožene, kaj je na pritožbi resničnega. Sodnik g. Haider je med drugim vprašal varuha, Petra Šošija, znanega žganjarja, če je res, da ni ničesar storil, da bi se poslopje pozidal in ako je predlagani novi varuh pripraven in sposoben

mož in kateri politični stranki pripada. Ko je varuh reklo, da je pristaš slovenske stranke, je vprašal sodnik, če sta samo dve stranki v Kotmarivesi. Šoši je odgovoril, da je v Kotmarivesi tudi socialno-demokratska stranka, na kar je sodnik Haider reklo, da se naj vzame varuh iz te stranke. Vdova Pak, mati nedoljetnih otrok je odločno zahtevala, da naj se odstavi sedanji varuh in imenuje novi, tisti, ki je ona prosila zanj, toda izdal ni nič! Sodnik je odločil, da naj se ostane star varuh; to je pa storil, ker je vedel, da imamo v kratkem občinske volitve in da se gre v volilnem razredu — kjer ima varuh imenovanih otrok Pakovih volilno pravico — za vsak posamezni glas. Iz tega je razvidno, kako se dela na Koroškem na to, da se pomaga z vsemi mogočimi sredstvi Nemškutarjem in Nemcem in to celo s strani sodišč kot naškrtvstvenih oblastev, ki bi vendar morala samo nepristransko skrbeti za dobrodružstvo mladoletnih varovancev. Priponimo, da zadevo še bolj osvetlimo, da je sodišče že imelo izplacano zavarovalnino banke »Slavija« v rokah in da je dotedno sveto izročilo gori navedenemu rodoljubu z naročilom, da naj on poskrbi, da se sezida novo poslopje. Ali ni seda docela jasno, zakaj sodnik ni hotel imenovati tega gospodarja za varuha? Stvarni razlogi pač niso bili očitni!

— Iz Št. Vida nad Ljubljano se nam piše: »Slovenec« je že v dveh številkah 250. in 253. priobabil od nas dopise, v katerih se naš akademico (?) izobraženi pastir g. Fran Žužek znaša največ nad našim nadučiteljem g. Žirovnikom in pa tudi nad šolskimi gospokami, ki so baje na nadučiteljevi strani. Predbaciva jim, da so ga iz šole »Avn vrgli« (prav, zakaj pa sili notri, kadar ni opravljen), da nečejo dovoliti, da bi on učil verouk, kadar bi se mu ljubilo in še več takih drobnarij. Gosp. Žužek je namreč tožil, kjer je le mogel in žugal, da bo še »naprej dal svoje pritožbe. A sedaj je s svojimi tožbami in denunciacijami povsed pogorel. Zato pa toži v »Slovenecu«, a tako bedasto, da vsak hribovski fajmošter mora videti njegovo zmenodenost in pa skrito jezico nad svojim flaskom; saj tudi kuže civili, če se mu stopi na rep! — Mislimo smo, da ga bodo nosovi, ki jih je v teh tožbah prejeli, vendarle ohladili. A motili smo se. Zdaj se je spravil v tisti onemogli jezi nad g. nadučitelja i. t. d. in ga hoče z nesanimi dopisi v »Slovenecu« uničiti kali? — Mi bi o tem neotesan kaplanu več pisali in tudi vso zadevo natanko pojasnili, a tega ta naš »Žužek« res ne zasluži in popolnoma odobravamo postopanje g. nadučitelja, ki je vpra-

šan, če bo kaj odgovoril na »Slovenec« napade, rekel: Kako naj odgovarjam človeku, ki še takrat, kadar je trezen, ne ve vselej, kaj hoče? — Iz Cerknice se nam piše: Nameravana zgradba železnice Rakel-Babnopolje bi bila vsem ob cesti leželjim vasem v neprecenljivo škodo, ker izgubili bi vsi kmetje-vozniki svoj zaslužek, brez katerega bi ne mogli obstati, in bi jim ne preostalo druga, kot preselitev v Ameriko, vsled tega izgubili bi tudi trgovci, krščari in obrtniki mnogo zaslužka, in marsikateri bi bil tudi primoran, svojo kupčijo opustiti, ter iti s trebuhom za kruhom. Radi tega je občinski odbor cerkniški dne 31. oktobra enoglasno sklenil, poslati na merodajno mesto peticijo, da se nameravana zgradba železnice Rakel-Babnopolje zabrani in tako varuje obstanek tukajšnjih prebivalcev.

— Odlikovanje. Cestiar Josip Komar v Razdrtem je dobil srebrni križec za zasluge.

— V političko službo pri policijskem ravnateljstvu v Trstu je vstopil slovenski novelist in pesnik g. Ivo Šorli.

— Šolske vesti. Pomorna učiteljica na deklinski šoli v Kočevju imajo ravnatelja, ki je bil imenovan za to mesto s pogojem, da se nauči slovenski. Mož je klerikalec in kot tak rečenega pogoja seveda ni izpolnil.

— Italijansko vseučilišče v Trstu. Kakor poroča »Piccolo« iz dobro poučenih dunajskih krogov, so v načnem ministerstvu dovršene študije o italijanskem vseučilišču. Za rešitev tega vprašanja so trije predlogi, eden izmed njih določa Trst za sedež vseučilišča.

— Repertoar slovenskega gledališča. V petek se poje drugič krasna Puccinijeva opera »Bohème«, ki je pri premieri sijajno uspela. Predstava je »nepara«. — V nedeljo popoldne ob 3. se ponovi žaloigra »Mlinar in njegova hčka«, da se omogoči poset zunanjim in najširšim slojem. Cene so najnižje. Zvečer ob pol 8. uri se poje tretjič v sezoni Parmova opereta »Amancone«. — Dramski objektiv Štajerskega opernega doma v Ljubljani je včeraj v prvič v letu 1895. vodil predstavo »Legionarje in francosko burko» Njegova hišnica (Nelly Röder); operno objektiv Štajerskega opernega doma v Ljubljani je včeraj v prvič v letu 1895. vodil predstavo »Onegin«.

— Veselica za Korošco, ki jo prirede »Splošno slovensko žensko društvo« dne 15. t. m. v Ljubljani, obeta biti po vrščih se pripravljena ena tistih srečno vspelih veselic, kakršnih nam je rodoljubno naše ženstvo zadnjih leta že več pripravilo. Godba 27. pešpolka je že obljubila brezplačno sodelovanje, kar se je v društvu in vseh narodnih krogov vzeleno na znanje. Ravnotako pohvalno je, da je »Sokol« prepustil brezplačno svojo dvorano za veselico ter da je trgovsko društvo »Merkur« zopet obljubilo svoje požrtvovano sodelovanje. Veselica se je moralna prestaviti od 8. na 15. z ozirom na gledališče.

Ker je namen veselici zares eminentno človekoljub, je upati, da bodo to vedeli upoštevati vsi slovenski zvezni in lokalni življenjski društva. Veselica je nizka, drugačega obdobja, vendar pa ne bo.

— Nuna v Begunjah jedila Šivance.

Predstojnica ženske kazničilice v Begunjah je, kakor se nam poroča z Gorenjskega, z nekoji podrejeno nuno tisto slabu ravnalo da je postal življenje nezanesljivo. V obupu je jela jesti — Šivance. Vsled tega je hudo zbolela in moralno so poklicati zdravnika. Zdravnik je nuno preiskal ter opazil, da življenje je iglo, ki je prebolda želodec in predla telesno kožo. Nuni so baje nato ekstrahirali celo množico Šivance. Ker je nuna predstojnica sestra ministra barona Calla, se je baje hotela celo zadeva prikriti, da bi ne prišla v javnost. Navzite temu pa je zvezdel o tem šudnem služaju državni nadpravnik dr. Rieger, ki je kazničilico nadzoroval, in uvedel preiskavo. Če bo preiskava mogla kaj pozitivnega dognati, je dvom

ravnam po načelu: oko za oko, zob za zob!

— Iz posebnih ozirov! se je rogal opat. Kolika velikodrnost! Ta posebni ozirovi pač imenuje Margareta pl. Lindeck, kaj ne?

— To je moja stvar, je ostro odgovoril Rovan. Resnica pa je, da le iz posebnih ozirov nisem poiskal tistega zadoščenja, ki mi gre.

— Hvala za toliko velikodrnost, se je smejal opat, ali tvojih posebnih ozirov ne potrebujem, oko za oko — zob za zob!

— Opat se je obrnil in ponosno odšel, Rovan pa so zdaj premagala njegova čutila, padel je na stol in uprl glavo v roke.

Matija je bil videl opata oditi in je sedaj previdno odprl vrata.

— He, Rovan, ali si tu? je vprašal polglasno.

— Tu sem, se je oglasil Rovan. Idi in pripravi konja, da greva domu.

— Zdaj ponoc? se je čudil Matija. Poprij te pa ni bilo naprej spraviti! Kaj pa ti je hotel opat?

— Rovan mu je na kratko povedal, kaj se je zgodilo med njim in opatom.

— Vaše grožnje so torej nepotrebne. Eno pa Vam povem: Dokler bom živ, bom delal na to, da se Vas odstrani iz Zatičine. In povem Vam tudi, da se le iz posebnih ozirov ne

burjena in zasopla. Uzrši Rovan je vkljuknila:

— Hvala Bogu — da Vas še dobim.

— Oprostite gospodična, je reklo Rovan spoštljivo, da sem se upal, priti v Vašo sobo . . .

— Vem, da Vas je moj brat sem poklicil, mu je segla Margareteta v besedo. Slučajno sem slišala, kaj je brat povedal vojvodinji o svojem pogovoru z Vami.

— Matija je sprevidel, da je njegova navzočnost nepotrebna in se je vsled tega splazil iz sobe.

— Prišla sem, je nadaljevala Margareteta, da Vas nekaj prosim.

— Ukazujte, gospodična, je reklo Rovan.

— Margareteta je bila v vidni zadregi in ni vedela, kako bi nadaljevala. To je obudilo Rovanovo pozornost in obšel ga je sum, da se nekaj proti njemu pripravlja.

— Kaj je Vaša želja, je vprašal Rovan in stopil k Margareteti. Rahlo jo je prijel za roko in ni mu branila.

— Prosim Vas, je zdaj rekla Margareteta, da greste koj sedaj iz grada — a tako, da bi Vas nihče ne opazil.

jivo. Dotično nuno so prepeljali v neki drugi samostan. Vsekakor osvetljuje ta dogodek zelo čudna razmere med nunami v kazilnici v Begunjah. Kje je pa oni proslavljeni mir, ona znosljivost in ljubezen, ki baje vlada za samostanski zidovi?

— **II. skupina društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov** otvorila sredo, dne 11. novembra t. l., ob 8. zvečer pod vodstvom člana Viktora Karlingerja slovenski stenografski tečaj v eni učnih sobi mestne dežele ljudske šole v Komenskega ulicah, katero je blagorodni gospod Ljupan ljubljanski velikodusno prepuštil skupini v brezplačno porabo za potreben dobo. Pouk bo za člane društva brezplačen, dočim se bo od nečlanov zahtevala primerena mala učnina. Potrebna pojasnila daje odber skupine, oziroma načelnik iste, g. Josip Christof, solicitator v pisarni g. dr. Trillerja v Ljubljani.

— **Konzum na Blokah** tudi hudo peša, kakor se nam od tamkaj piše, in ne bo dolgo, da se mu bude zapela mrtvaška pesem. Konzum je zabredel silno v dolgove, katerih pa ne more poravnati, ter je že sedaj za več tisočakov pasiven. Ako pride do poloma, bude zopet moral plačevati kmet, ta zapeljni revež!

— Še so včeraj soper otvorili v Dolah, katera je bila dle časa zavojena radi ošpic.

— **Poštni nabiralnik** so dobili v Spodnjem Hotiju pri Litiji.

— **Posredovalnico služb in stanovanj v Radovljici** je ustanovil g. Kosmač, na kar opozarjam interesente.

— **Ženska in moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ribnici** priredite v nedeljo 8. novembra 1903 zabavni večer v salonom gospoda Antona Arko. Iz prijaznosti sodeluje virtuoza na gosli gospod tovarnar H. Simonić iz Sušaka. Vstopnina za osebo 1 K, stožčica 60 h. Preplačila se v korist družbe hvaležno sprejmejo.

— **Požar.** V ponedeljek dne 2. t. m. je ogenj uničil v Račjem seju kozolec v Ameriki bivajočih bratov Jakopič. V kozolu je imel stanovnik Fran Kolenc shranjene svoje poljske pridelke, ki so vsi zgoreli. Škoda znaša več sto kron, ki pa je deloma pokrita z zavarovalnino. Ogenj so zanetili otroci, ki so se pod kozolcem igrali z vžigalnami.

— **Nesreča.** V Kropi se je 27. m. m. ponesrečil dñinar Andrej Skriba pri razstrelitvi neke skale. Močno poškodovanega moža so prepeljali v bolnično v Ljubljano.

— **Poštna služba** v Smartnu v Tuhinju je razpisana do 18. t. m.

— **Gad je ugriznil** v gozdu pri Irndingu slovenskega drvarja A. Lončariča. Lončarič si je na neki kladni zavezaval črvelje, pod kladno pa je bil gad, ki ga je ugriznil v roko.

— **Kaj se celjskemu posl.**

Pommerju sme vse reči?

Poslanec Pommer, slavnoznan po svojih fenomenalnih razkrivitjih o slovenskem jeziku, je sklical nedavno tega shod volilcev v Laškem trgu Tu je vse nemško, tu se mi ni treba batiti ničesar, si je mislil modri Pommer. Toda to pot se je hudo zmotil. Ko je nameč Pommer jel razkril svojo politično modrost in na dolgo in široko pripovedoval, kako se je bojeval v državni zbornici proti Sloveniem in koliko veseljih je dosegel, so navzoči volilci pričeli nezadovoljno zahtevati, naj vendar pove, kaj je storil v gospodarskem oziru, za uravnavo Savinje in druge najnije in pereče zadeve. Ker Pommer seveda v tem oziru ni ničesar storil, mu je bila ta zahteva skrajno neljuba in hotel se je je izogniti na ta način, da je kvasil o vseh mogočih stvareh, samo o onih ne, o katerih bi imel govoriti. Vsled tega se je večjina volilcev polastila huda nejavnina in volilec Gunkel ji je dal glasno duška, imenujoč Pommerja pred zbranimi volilci »Och«, kar bi se slovensko reklo »vole«, ali bolje »bika«. Kakor viri trdje, je pogumno Pommer to psovko mirno vtrnil v žep, ne da bi resigral. Je bil pa najbrže preveč presenečen, da mu je tako nepriskakovano zalučil v obraz tako žalitev njegov bišči verni pristaš, Nemeč Gunkel! Kaj pa Vaša burščka čast, gospod poslanec celjskega mesta, ali je šla rakom živžgat, nečete nič več biti — ehrenfeste?

— **Rimeč pri Ormoži.** Kmetijsko društvo Lešnica in okolična si je nedavno ustanovilo društveno knjižnico in po naših glasilih priložno podporo. Do sedaj so se tej prošnji blagovoliti odzvati veleč gg.: naš državni poslanec dvorni svetnik dr. Mirosl. Ploj, tukajšnji rojak, umirovlj. prof. A. Hržič iz Oseka, društvo »Naprek« v Gradiču, A. Kosi učitelj itd. V Središču in podpisana s knjigami poučne in zabavne

vsebine in g. A. Eferl, kaplan v Ponikvi, s 5 K (v društvene namene). Vsem blagim rodoljubom kliče društveno vodstvo srčen »Bog plati! — Ob enem si usojamo spet proiti: podpirajte nas! — Tu in tam sprgni po dilah ali služi mišim v hrano mnogo knjig najboljše vsebine. Na dan s tem mrtvimi blagom! — Snujmo ž njim narodne knjižnice, katere ne bi smel dandasne pogrešati ne eden večji kraj. Torej: hajd na delo za vsestranski razvoj naroda! — F. Vabič, nadučitelj, tač. predsednik. A. Hrbjančič, tač. blagajnik.

— **Delavsko podporno društvo** v Celju priredi dne 8. novembra t. l. »Skalni klet« na čast slovenskemu skladatelju g. dr. Gustavu Iavaciu društveni večer. Pristem bode proizvajal pevski zbor »Delavskega podpornega društva« izključno le pesmi gosp. dr. Gustava Iavaca. Pred in med posameznimi točkami bo svirala celjska narodna godba. Po dovršenem koncertu bo prosta zabava. Začetek ob 8. uri zvezder. Vstopnina 60 h.

— **Obesila** se je 29. pr. m. 26letna Rozalija Bejc v Višnjah pri Vipavi na traku svojega predpasnika. Njeni sestri, ki ste bili v predposlu, ste slišali rohnenje ter odhiteli v sobo, kjer sta zazrli Rozalijo viseti na vrvi. Dasi sta vrv nemudoma prerezali, vendar so ostali vsi poskusi jo oživeti, brezuspešni.

— **Zaprli so v Gorici** neko Agnezko Kozunsko iz ruske Poljske, ki je oblečena kot nuna in bira milodarov po deželi.

— **II. občni zbor društva svobodomiselnih slovenskih akademikov „Sava“ na Dunaju** se vrši v petek dne 6. t. m. v prostorih restavracije »Zum Magistraten Lichtenfelsgasse 3. Svobodomiselnih slovenskih gostje dobro došli!

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju** ima v soboto 14. novembra svoj 15. občni zbor v dvorani »Slovenske Besed« Dunaj I, Bräuerstrasse 7. Začetek ob šestih zvezder.

— **Pevsko društvo, Koloč v Trstu** priredi v nedeljo 8. novembra 1903 v prostorih »Narodnega doma« pri Sv. Ivanu koncert s plesem. Pri koncertu sodeluje vojaški orkester c. in kr. pešpolka štev. 97. Začetek koncerta točno ob 4. uri poludne.

— **Ruske bojne ladje** v Trstu. V ponedeljek popoludne je pripluta v tržaško pristanišče ruska bojna divizija pod poveljstvom kontre-amira Molasa, obstoječa iz oklopnice »Imperator Nikolaj I.« z 642 možmi in 42 topovi, torpednega lovca »Hrabič« z 189 možmi in torpednega nničevalca »Abrek« z 75 možmi. Ruski vojni ladji že dolgo ni bilo v Trstu, zato vzbujajo tem večjo pozornost. Ostanejo baje, kakor se poroča iz Trsta, tamkaj del t-dn.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajnjem dež. sodišču. 1) Pavle Cerar in France Konjar, oba iz Viševka, Janez Peterc iz Dol, Lovre in France Kokalj iz Doline, Janez Fajdiga iz Vinja, France Orehek iz Žej in France Cerar iz Vrha so prišli pozno na večer 8. vel. srpanja t. l. oboroženi v Zgor. Javorščo z namenom, da bi tamšo pretepli, baje zato, ker so jih ti hoteli lansko leto pretepli. Najpreje so napadli fanta Antonu Južno in Antonu Grinijnu, a ta dva sta jim ušla; nato so pretepli Franceta Pirnat in ga pobili na tla, ter ga na glavi težko poškodovali. Sodišče je vseh 7 fantov krimi spoznalo in obsodilo: Pavla Cerarja na 10, Konjarja na 8, Peterca na 8, Lovreta Kokalja na 6, Franceta Kokalja na 8, Fajdiga na 5, Oreheka na 6, in Franceta Cerarja na 8 tednov težke ječe. 2) France Medja, Janez in Jožef Rozman so v Nemškem Rovtu pretepli sirjarjo Jožefu Polaku. Medja ga je s steklenico, Jože Rozman pa z nekim lesom po glavi vdaril; potem so vsi trije tekli za njim v sirarno, ter mu poškodovali 80 K vredno harmoniko in zadrgli lastno mizo in kotel. Prepri se je baje zaradi tega vnel, ker je Polak v šali reklo, da je on v vrtno lopo kamen vrgel. Medja je bil obsojen na 10, Janez Rozman na 6 in France Rozman na 5 tednov težke ječe. 3) Janez Plahutnik posestnik v Godiču se je sprl s svojim očetom zaradi vžitka, vrgel ga je 2krat na tla in ga z obuto nogo suval. Ker ni hotel oče proti sinu pričati, ga je sodišče hudodelstva težke telesne poškodbe oprstilo. 4) Že večkrat kaznovani brivski pomočnik Anton Kastelic iz Spod. Šiške je v občinskem zaporu v Škofjeloki stražnika ko sta mu preiskavala žepe, z rokami od sebe suval, ter zadel enega redarja pod rebra in mu tudi strgal verižico od ure; sodišče ga je na 6 mesecev težke ječe obosilo.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 10 oseb. Mestna policija je na kolodvor prijela nekega moža, ki je hotel štiri fante z napačnimi potnimi listi spraviti v Ameriko, da bi se ti

odtegnili vojaški dolžnosti. Fantje, ki so bili tudi prijeti, so morali temu možu plačati po 20 K za potoski liste in po 20 K pa so poslali nekemu agentu v Bremen. Ljudje so še vedno tako nespametni, da pošiljajo denar tujim agentom na Nemško in v Švico, namesto da bi se obračali do domačih agentov v Ljubljani. Kje bodo prijeti fantje sedaj iskali denar, ki so ga poslali agentu v Bremen?

— **Konja splašila** sta se danes popoludne na Karlovski cesti Jerančičevemu blapcu Ant. Ovsenu. Na Karlovski cesti sta zadela konja z vozom v Ahlinovo hišo in na vogalu odtrgala žleb. Med dirjanjem je poščišči, ki je bilo na vozlu, popadal na cesto in se precej poškodoval. Drugo nesrečo ni bilo.

— **Zaprli** so brezposelnega blapca Ivana Poniža, ker je predčevemu blapcu Ivanu Verbiču na Marije Terezije cesti ukradel havelok in okoli 2 K denarja. Prijeti so ga v nekem vozlu na dirkašču, kjer je spel. Ukradeni havelok je imel na sebi.

— **Žepna tatvina.** Delavki Jožeta Mavčevi, stanujoči na Opekarški cesti št. 27, je bila včeraj popoludne na Vodnikovem trgu iz žepa ukradena denarnačica, v kateri je imela okoli 10 K denarja.

— **Alikohol.** Neki 74 let starji možiček se ga je bil včeraj tako navlek, da je domov gredel na cesti padel na obraz in se tako pobil, da se mu je kri iz nosa vila. Morali so ga z vozom prepeljati domov.

— **Mladat.** Včeraj popoludne je prišel k urarju Matevu Rasbergerju na Sv. Petru cesti št. 42 mlad fant, oblečen kot kakšen mizarski vajenec in je zahteval od urarja, da mu izroči stensko uro, katero mu je dala v popravilo neka stranka iz Vodmata. Rasberger je šel dotičeo uro iskat, med tem pa mu je fant ukradel dve srebrni žepni uri in je odšel, ko mu je urar reklo, da on nima take stenske ure v popravilu, kakršno je on hotel imeti. Rasberger je šel po odhodu fanta opazil tatvino —

— **Iz Amerike** se je pripeljal danes zjutraj 10 oseb.

— **Izgubljene reči.** Jetniški pažnik Martin Ivanuša, stanujoč v Hrenovih ulicah št. 17, je izgubil v torku popoludne na potu po Hrenovih in Sv. Florijana ulicah, po Starem in Mestnem trgu, Špitalskih ulicah, Marjinem trgu in Miklošičevi cesti do justične palade koledar, v katerem je imel dva bankovca po 10 K. — Na poti od Rimskih cest skozi Gradičev in po Šelenburgovih ulicah do Dunajske ceste je izgubila pred dnevi neka gospa zlat poročni prstan s črkama I. G. — Natakarica Ivana Jermanova, stanujoča na Rimski cesti št. 24, je izgubila pred Zajevevo goštinilo ali pa na dvorišču pri tej goštinli zlato žensko uro in zlato verižico z obeski. — Služkinja Matilda Pirčeva, stanujoča na Francovem načrebu štev. 1, je izgubila včeraj na Mestnem trgu jekleno žensko uro. — Neznano kje v mestu je izgubila včeraj neka dama zlato brožo s podobo Materje Božje, katera je okrašena z diamanti.

— **Demonstracije v Zagrebu.** V ponedeljek popoludne se je po Zagrebu raznesla vest, da se je grof Khuen vrnil in da biva v hotelu »Pri avstrijskem cesarju«. Mahoma je bil trg pred hotelom poln ljudi, ki so nestrpno čakali, da bi se pokazal Hedervary in da bi ga mogli primerno pozdraviti. Razburjena množica, ki je bila docela prepričana, da je Khuen v Zagrebu, je bila demonstrirala, kliččoč venomer »Abcug Khuen, pfuje, ter pobila več oken. Popoldne ob treh je prišel iz imenovanega hotela grof Erdödy, načelnik madjarske stranke, v spremstvu še treh drugih gospodov. Čim ga je množica ugledala, ga je obkolila in mu sledila po Jelčičevim trgu proti Zrinjevcu, burno proti njemu demonstrirajoč. Prišedšč pred hišo predstojnika dr. Šumanoviča, se je Erdödy za trenutek ustavil, na kar so mu demonstranti prišli popolnoma v bližino ter ga obsuli z množico psov. Grof Erdödy je hotel sprva na te psovke reagirati, ko pa je videl, da so ljudje silno razburjeni in da bi ga mogli celo dejansko napasti, se je premislil in brzo zginil v hišo dr. Šumanoviča. V tem hipu je prišla tudi policija na trgu, ki je le s težavo razglasa demonstrante. Misleč, da je demonstracijo povzročil abs. pravnik Gavrančič, ga je policija aretirala. Zvečer ob šestih so se demonstracije ponovile v Illici. Vse občinstvo je, povajajoč rodoljubne pesmi, hrupno demonstriralo z »abcug« klicem proti Khuenu in madjaronom. V madjarsko kazino v Preradovičevi ulici se je metalo kamenje in se pobile vse šipe. Na to je šla posebna deputacija k sekcijskemu načelniku dr. Šumanoviču z zahtevo, da se aretirani Gavrančič izpusti, čemur se je

vstreglo, kar je zelo pomirljivo vplivalo na razgrete duhove, da so se demonstranti, dim so zaznali, da Khuen res ni v Zagrebu, mirno razšli. — Včeraj dopoldne je bil aretiran Gavrančič radi demonstracij obsojen na 8 dñi zapora in na leto dñi izgon iz Zagreba. Včeraj dopoldne so pa zaprlješe pravnika Gagliardi in Dumo in »Obzorovega« sourednika Henrika Križmanca.

— **Hrvatske vesti.** Radi razširjanja upornih spisov sta bila meseca avgusta obsojeni župnik Jemeršić in kapelan Šuster na 6 mesecev težke ječe; stol sedmorcejima je sedaj to kazen znižal na 4 mesece. — Vlad je prepovedal skupščino radikalne srbske stranke v Dalji in hrvatske stranke prava v Visokem, ker bi bila vsled njih baje v nevarnosti javna varnost. — Pretep v uređenštvo. V ponedeljek popoludne je prišel v uređenštvo »Nova List« na Reki farmacevt Arnold Spitzer ter zahteval od uređenštva začetnico za neko žalitev. Spitzer in uređenštvo sta se bila medsebojno klofutati. Končno so Spitzerja s silo vrgli iz uređenštva. — Parmovo »Amaconka« se bodo v kratkem uprizorili v Zagreb; libretto je preveden na hrvatski jezik Milka Pogačića. — Ameriški Hrvati so vnoči poslali žrtveletošnjeg hrvatskega pokreta 300 krov. — Visoka starost. V Osiku je v ponedeljek v mestni bolnični umrla Stana Dohvatki, ki je bila starata 104 leta. — Konfiskacija Radičevih »Uz n. uspomena« se je od sodišča za celo knjigo razen sedmih mest razveljavila. — Pomlad v jeseni. Po vrtovih v Zemunu cvete povsodi bezeg in jačanje, kakor da bi bila spomlad.

— **Ameriške novice.** 14-letni morilec. V Springfieldu je prišel k urarju Matevu Rasbergerju na Sv. Petru cesti št. 42 mlad fant, oblečen kot kakšen mizarski vajenec in je zahteval od urarja, da mu izroči stensko uro in žepni ura in je odšel, ko mu je urar reklo, da on nima takih stenskih ure v popravilu, kakršno je on hotel imeti. — **Iz Amerike** se je pripeljal danes zjutraj 10 oseb.

— **Izgubljene reči.** Jetniški pažnik Martin Ivanuša, stanujoč v Hrenovih ulicah št. 17, je izgubil v torku popoludne na potu po Hrenovih in Sv. Florijana ulicah, po Starem in Mestnem trgu, Špitalskih ulicah, Marjinem trgu in Miklošičevi cesti do justične palade koledar, v katerem je imel dva bankovca po 10 K. — Na poti od Rimskih cest skozi Gradičev in po Šelenburgovih ulicah do Dunajske ceste je izgubila pred dnevi neka gospa zlat poročni prstan s črkama I. G. — Natakarica Ivana Jermanova, stanujoča na Rimski cesti št. 24, je izgubila pred Zajevevo goštinilo ali pa na dvorišču pri tej goštinli zlato žensko uro in zlato verižico z obeski. — Služkinja Matilda Pirčeva, stanujoča na Francovem načrebu štev. 1, je izgubila včeraj na Mestnem trgu jekleno žensko uro. — Neznano kje v mestu

Proti kataru se uporablja največji eter "Forman", ki so ga že pogosto zdravniški spoznali za idealno delujoče zdravilo proti nahodu. "Forman" je z mentolom klorovaniem menytha. Za lažji nahod naj se uporablja "Formanova batata" (pušica 40 vin.), za hujši nahod pa "Formanova pastile" (75 vin.) za vdihavanje s pomočjo (vdihalne steklenice). Učinek je trajan, čudovit in zlasti v početku nahoda presemetljiv. "Forman" se dobiva v vsaki lekarni. (2825-1)

Klobuki za dame.

Svoj novi ilustrovani
cenik klobukov za
dame

pošljem brezplačno vsa-
komur, kdor ga zahteva.
— Popravljanja izvršujem
točno in po ceni.

Henrik Kenda

v Ljubljani, Mestni trg štev. 17. (2809-2)

Borzna poročila.
Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.
Uradni kurzidunaj, borze 5. novembra 1903

Naložbeni papirji.	Denar	Eliog
42% majeva renta	100 45	100 65
42% srebrna renta	100 36	100 50
42% avstr. kronska renta	100 40	100 60
42% zlata	112 10	120 30
42% ogrska kronska	98 50	98 70
42% zlata	118 90	119 10
42% posojilo dežele Kranjske	99 25	100 25
42% posojilo mesta Spiljetta	100 -	-
Zadra	100 -	-
42% bos.-herc. žel. pos. 1902	100 15	101 15
42% češka dež. banka k. o.	99 70	100 20
42% ž. o.	101 -	102 -
42% zast. pis. gal. d. hip. b.	105 85	106 85
42% rest. kom. k. o. z	101 -	102 -
42% zast. pis. Innerst. hr.	100 25	101 25
42% "ogr. cent. deželne" hranilice	100 -	101 -
42% zast. pis. ogr. hip. b.	100 -	101 -
42% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100 -	101 -
42% češke ind. banke	100 25	101 25
42% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98 50	99 30
42% dolonjenski železnici	100 29	102 25
42% "juž. žel. kup. 1/1/	80 25	80 25
42% av. pos. za žel. p. o.	100 50	101 40
42% Šredice	170 -	179 -
42% Šredice od leta 1854	183 -	185 50
" " 1860/	254 75	-
" " 1884/	155 75	-
" tizake	293 -	297 -
zemlj. kred. i. emisije	285 -	290 -
42% cgrske hip. banke	261 -	266 -
42% arbske & frs. 100/	88 -	91 -
42% turške	141 25	142 25
Basiliška srečke	18 80	19 80
Kreditne	468 -	478 -
Inomoške	82 -	86 -
Krakovske	78 -	82 -
Ljubljanske	70 -	74 50
Austr. rud. križa	53 25	54 25
Ogr. Rudolfove	26 65	27 65
Saloburske	67 -	68 -
Danajske kom.	75 50	79 -
42% Delnice!	498 -	510 -
Južne železnice	87 75	88 75
Državne železnice	670 -	671 -
Astro-ogrške bančne del.	1610 -	1619 -
Astr. kreditne banke	674 50	675 50
Ogrske	740 75	741 75
Zivnostenske	281 50	283 50
Premogokov v Mostu (Brux)	704 -	708 -
Alpinške montan	388 50	384 50
Praske želez. ind. dr.	1744 -	1760 -
Rima-Murányi	470 -	471 -
Trobojelske prem. dražbe	384 -	388 -
Astr. orozne tovr. družbe	358 -	362 -
Ceške siadarske družbe	149 -	159 -
Valuta	11 35	11 40
C. kr. cekin	19 07	19 09
20 franki	23 46	23 54
20 marke	23 93	24 03
Sovereigne	117 15	117 35
Marke	95 35	95 55
Laški bankovci	253 -	254 -
Dolarji	4 84	5 -

Žitne cene v Budimpešti.
dne 5. novembra 1903.

Werner.

Pšenica za oktober . . za 50 kg K 775
Rž " oktober 50 " 64
Koruza " april 1904 50 " 531
Oves " oktober 50 " 552

Elektrotv.

Mlžnele.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 806,2. Srednji zračni tlak 788,0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Večrovi	Nebo
4.	9. zv.	741 6	90	sl. sever	pel. oblaci.
5.	7. zj.	742 3	90	sl. sever	oblačno
6.	2. pop.	742 6	107	sl. sever	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: 8,9°, normale: 6,4°. Molatina v 24 urah: 0,0 mm.

Izvrstna fina (11-258)
vina v buteljah
se dobé v trgovini
Edmund Kavčič
Ljubljana, Prešernove ulice.

Istrijansko vino

domačega pridelka
prodaja lastnik vinogradov

Anton Paoluzzi

Cittanova, Istrija.

Cene franko na postajo v Trst:
Beli pinot à 17 gld.
Črni teran " 14 "
Vino, belo, iz več vrst
grozda " 13 "

Ravno tako imam na razpolago

vinsko žganje.

Tistem, ki dokaže, da moje
vino ni popolnoma naravno,
plačam 2000 K. 2821-3
Vzorce pošiljam zastonj.

Zadruga užitninskega odkupa v Radovljici
sprejme takoj

izurjenega dacarja.

Službo je nastopiti z dnem 15. t. m.

Prošnje naj se pošiljajo na zadrugo do 12. t. m.

Najtopleje se priporoča že
dobro znani

zdravi in lečilni liker

Klauerjev

ki ga **prištrega** prodajajo nastopne
tvrdke: (2836-3)

Viktor Cantoni, A. Lille, Ivan Jebac, Jos. Murnik, Josip Jebac, Ivan Perdan, M. Kastner, Ant. Korbar, Josip Kordin, Peter Lassnik, F. Terdin in pa edini izdelovalec **J. Klauer.**

Zahtevajte ilustrovane cenike

žarnic

(Glühlichtlampen).

Najbolja in najceneja
razsvetljava.
I (735-12)

Johannes Heuer
Dunaj, IV. Mühlgasse 3.

veljaven od dne 1. oktobra 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak

v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc na Dunaj v Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak v Trbiž. — Ob 10. uri 51 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 11. uri 16 m popoldne osobni vlak z Dunajem v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Proga iz Novega mesta v Kočevje. — Osobni vlaki: Ob 7. ur 17 m zjutraj v Novemesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. ur 15 m po poludne istotako, ob 7. ur 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Pribih v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Dunajem čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Išl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (direkti vozovi I. in II. razreda Monakovo-Trst). — Ob 7. ur 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. ur 16 m popoldne osobni vlak z Dunajem čez Amstetten, Lipsko Prago (direkti vozovi I. in II. razred), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zeli ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. ur 44 m popoldne osobni vlak z Dunajem, Ljubna, Selzthal, Beljak, Celovca, Monakova Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. ur 51 m zvečer osobni vlak z Dunajem, Ljubna, Beljak. Šmoha, Celovca, Pontabla čez Solzthal iz Inomosta v Solnograd. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. — Osobni vlaki: Ob 8. ur 44 m zjutraj v Novo mesto in Kočevje, ob 2. ur 32 m po poludne iz Straža, Toplice, Novo mesto, Kočevje, ob 8. ur 36 m zvečer istotako. — Odihod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mesani vlaki: Ob 7. ur 28 m zjutraj, ob 2. ur 5 m popoldne, ob 7. ur 10 m in ob 10. ur 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih, samo oktobra. — Pribih v Ljubljano drž. kol. in Kamnika. Mesani vlaki: Ob 6. ur 49 m zjutraj, ob 11. ur 6 m popoldne, ob 6. ur 10 m in ob 9. ur 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru — Cas pri in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. (1719)

„Floridas“

najizvrstnejša voda za lase

pripravljena iz najboljših rastlinskih snovij.

„Floridas“ povspešuje rast lase v izvanredni meri,
vzdržuje kožo na glavi čisto ter
zabranji izpadanje in lomljenje lase.

Nihče naj ne zamudi poskusiti tega sredstva!

Cena 1 steklenici 2 K. (2674-5)

Prodaja jo izdelovalec:

P. Domianovič, frizer
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6.

Jožef Oder
mizar v Srednjivasi, Bohinj

sprejme takoj. (2838-4)

pomočnika.

Radi selitve se proda

<